

*Trouw
en wees onderdanig*

Costanza Miriano

Inhoud

Trouw en wees onderdanig <i>reloaded</i>	7
De pot verwijt de ketel	19
1. Monica <i>ofwel</i> Tot in het oneindige en nog verder!	39
2. Livia en Lavinia <i>ofwel</i> Met een roze bril op voel je je van binnen roze	61
3. Marco <i>ofwel</i> Break on through to the other side	83
4. Agatha <i>ofwel</i> De gave om Mister Wrong te kiezen	105
5. Margriet <i>ofwel</i> Wie zich onderdanig maakt, regeert de wereld	127
6. Agnes <i>ofwel</i> De Big Lebowski die in hem leeft	155
7. Liesbeth <i>ofwel</i> We zijn op een missie ten dienste van God	177
8. Stefanie <i>ofwel</i> May the force be with you	197
9. Antonio <i>ofwel</i> Yes, you can	217
10. Christina <i>ofwel</i> Ik heb dingen gezien die jullie 'mannen' zich niet eens kunnen voorstellen	241
11. Martha <i>ofwel</i> Wij zijn groter dan jullie en dit is ons huis	265
Dankwoord	287

Trouw en wees onderdanig - reloaded

Toen ik dit boek drie jaar geleden schreef, rekende ik uit dat als mijn moeder er een twintigtal exemplaren van kocht (puttend uit het welbekende potje 'Fonds voor de Eigenaardige Ideeën van Kinderen') en zij ook aan alle tantes, leraressen van de middelbare school en oude atletiekleraressen zou vragen dit te doen - en ik zou hetzelfde doen met mijn vriendinnen - dan zouden we de verkoop ervan omhoog kunnen laten schieten en er zo'n twee- à driehonderd exemplaren van kunnen verkopen alsof het niets was.

Nooit had ik gedacht dat tienduizenden mensen het zouden lezen; onafhankelijk van mijzelf, en voor mij ook een beetje onverklaarbaar, is door mond-tot-mondreclame het balletje gaan rollen, voortdurend aan het rollen gebleven en zo groot geworden dat het een lawine werd. Vrouwen (en mannen geloof ik) hebben het boek *Trouw en wees onderdanig* gekocht en het cadeau gedaan aan hun vriendinnen, aan kennissen en misschien zelfs aan onbekenden: ik heb foto's van lezeressen ontvangen waarop ze twaalf exemplaren in de armen houden, om af te geven aan onwetende kennissen die weleens zouden kunnen gaan trouwen, of misschien ook niet ('ik doe het aan de buurvrouw cadeau; dan trouwt ze misschien met mijn bovenbuurman, zodat hij ophoudt met 's avonds de muziek zo hard aan te zetten: wilt u er iets in

schrijven?’ ‘Kennen ze elkaar al?’ ‘Nee.’). Ze hebben me verteld dat scheidingsadvocaten het boek weggeven aan cliënten die op het punt van scheiden staan; dat er internisten zijn die het voorschrijven aan patiënten met geïrriteerde darmen, als een vorm van therapie; en dat ook priesters het voorstellen als tekst voor huwelijksvoorbereidingscursussen. Dat laatste lag al meer in de lijn der verwachting, ook al verklaart het mij, zoals ik zei, nog steeds niet alles.

Verskillende mensen hebben me zelfs geschreven (helaas waren het bijna allemaal e-mails die ik gelezen, beantwoord en vervolgens weer weggegooid heb, dus als ik het straks aan mijn buurvrouw in het bejaardentehuis vertel, zal ze het vast en zeker niet geloven) om me te vertellen dat hun leven werkelijk veranderd is door het lezen van *Trouw en wees onderdanig*.

Ik moet onthouden om tenminste de brief te bewaren van de vrouw aan wie een vriend van me het boek dat jullie nu in handen hebben, heeft gegeven, terwijl ze net buiten het advocatenkantoor stond waar ze zojuist de papieren voor de scheiding had afgegeven. Hij vroeg haar om het te lezen en om in ieder geval te proberen deze radicale oefening voor vrouwen, zonder angst in praktijk te brengen. Ik kan me helemaal voorstellen wat voor enthousiasme het woord ‘onderdanig’ bij haar opriep in zo’n situatie, maar zij heeft geen idee waarom - toegezegd; maar ze gaf hem slechts een maand, niet meer dan dertig dagen om te zien of het recept van deze gekke vrouw (dat ben ik dan), zou kunnen werken. Daarna zou ze stug doorgaan op de door haar ingezette weg, namelijk de scheiding. Wat had ze te verliezen?

Een maand later heeft deze vrouw me geschreven en verteld dat haar huwelijk ongelooflijk was opgebloeid; geen idee hoe, gezien het feit dat het op-sterven-na dood was. Ze is alleen nog naar de advocaat teruggegaan om de scheidingspapieren weer op te halen en thuisgekomen is ze begonnen aan een nieuw huwelijk. Het mooiste aan dit nieuwe huwelijk was dat het met dezelfde echtgenoot was!

Ik zou werkelijk een eeuwigheid kunnen vertellen over brieven, telefoontjes en ontmoetingen zoals deze, maar vrees niet, jullie allen die mij zicht hebben gegeven in de meest intieme hoekjes van jullie leven: ik zal niemand er iets over onthullen. Niet zozeer omdat ik geen flapuit ben, maar meer omdat ik vergeetachtig ben. Ik vergeet niet zozeer de persoonlijke verhalen, maar wel de namen en de tijden; die wis ik in een fractie van seconden: ik heb een geheugen dat volgepropt zit met stripfiguren, medicijnen voor een loopneus, vertrouwelijke mededelingen van mijn kinderen van de kleuterschool tot aan de derde klas van de middelbare school (ik, om maar even wat te noemen, weet bijvoorbeeld wie tijdens het schommelen haar onderbroek heeft laten zien aan Giorgio) en ik kan me niet voorstellen dat ik nog meer informatie kwijt zou kunnen in mijn hoofd, buiten dat wat absoluut noodzakelijk is om te overleven; zoals bijvoorbeeld waar ik de auto heb geparkeerd (als ik die uiteindelijk terugvind, twijfel ik altijd even: is het echt mijn auto of een afvalcontainer? Het is een auto, want het afval ligt achter een afgesloten deur en dat ding heeft ruitenwissers).

Daarom dus - omdat ik alle gevoelige data ben vergeten - zal ik jullie niet verklikken. Maar nu, drie jaar later, wil ik

Agatha

ofwel

*De gave om Mister Wrong te kiezen**L*ieve Agatha,

Jij bent echt ‘nog vrouwelijker dan vrouwelijk’, zoals een collega uit Napels me eens complimenteaus zei. Waarschijnlijk was hij meer geïnteresseerd in het lenen van mijn wiskundige analyse over de IJslandse economie dan in mijn decolleté, maar ach waarom zou je je dat afvragen? Wat ik me wel afvraag is hoe het komt dat een soortgelijke vrouwelijke vrouw, ik bedoel jou, niet achtervolgd wordt door een lange rij mannen die jou willen hebben, met je willen trouwen en je aan het zicht van de wereld willen onttrekken door je in een kasteel op te sluiten?

Waarom ben je niet verloofd, getrouwd, (moeder?), zoals je eigenlijk wilde?

Het is waar dat het beruchte oordeel van vrouwen over dat wat mannen leuk vinden niet betrouwbaar is, zoals ik begrijp wanneer mijn man me af en toe onder zijn snor een glimlach toewerpt, die hij ternauwernood weet te verbergen, getraind als hij is om geen onvoorzichtige oordelen

hardop uit te spreken. In het trainingspakket zitten overigens ook een aantal standaard antwoorden die hem zijn geïnstrueerd om aan mij te geven. Zoals wanneer hij me automatisch en zonder zich zelfs maar om te draaien, zegt: ‘Lieverd, je bent hartstikke dun’ op de vraag hoe ik eruit zie (‘want een vrouw’, zoals Coco Chanel eens zei, ‘is nooit te rijk of te mager’), of ‘Maar je ziet er ook zonder make-up prachtig uit’, wanneer ik hem vraag of er nog tijd is om mijn gezicht even bij te werken.

‘Wat is zij ordinair’ zeg ik tegen mijn collega’s op de redactie, wanneer ik een bloedmooie vrouw zie passeren. ‘Ja, die is echt ordinair’ zijn ze het met me eens. ‘Beter zo’n type als Charlotte Gainsbourg, kleine borsten, een beetje een scheve neus, maar zó elegant.’ ‘Eh ja, echt elegant zonder borsten’ zeggen ze met halfopen mond, terwijl ze hun ogen niet kunnen afhouden van die vrouw die een beetje het gezicht van een varken heeft (en een borstpartij die bijna beledigend is voor ons normale vrouwen).

Kortom, ik zal niet veel begrijpen van de smaak van mannen, maar ik zou me met jou verloven, als er nog iemand op deze wereld is die die term nog gebruikt.

Je bent mooi, intelligent, sympathiek, leuk, ironisch. Ik kan maar niet verklaren waarom jij geen nummertjes staat uit te delen in de wachtrij voor een etentje met jou. Noch kan ik je volharding verklaren waarmee je steeds weer ‘Mister Wrong’ uitkiest: je ruikt hem al op enkele kilometers afstand, je richt je pijlen op hem en je haalt hem dan tevreden binnen, keurig *getimed*, zodat je weer heel efficiënt de mist in kunt gaan.

En toch heb ik aan jou enkele van de belangrijkste onderdelen van de opleiding tot een volwassen en zelfbewuste vrouw te danken. Zoals de kunst van de oogmake-up die je die zwoele uitstraling geeft van 'net uit bed', ofwel de *bedroom eyes* (heb je het begrepen Guido? Het is niet dat ik ben uitgeschoten met mijn oogpotlood; dit was de bedoeling). En gouden regels zoals 'Als je schoenen al pijn doen in de winkel, dan doen ze altijd pijn' of 'Je kunt wel nagellak opdoen, maar als je dan zo beroerd gekleed naar buiten gaat, is dat hetzelfde als een varken een stropdas omdoen'.

Je bent de beste stijladviseur die een vriendin maar kan hebben, al is het alleen maar omdat jij ook stijl hebt; niet zoals ik, die eens in de zes maanden op de route van werk naar huis een winkel induikt en alle zwarte of grijze kleding die ik binnen 42 minuten kan aanpassen, meeneemt met het voornemen om die te combineren met een gekleurd kledingstuk dat ik nooit zal kopen.

Je weet met nonchalance en klasse ook je soms brede heupen te bekleden, die je er niet van weerhouden om Parijse netkousen en laarzen elegant te dragen. Jij weet wat je doet; je hebt altijd de juiste accessoire en de perfecte sjaal - want daaraan kun je iemands stijl aflezen, heb je me geleerd - om die simpele spijkerbroek met coltrui op te leuken. Je bent in staat om altijd een leuk en briljant gesprek te voeren. Misschien niet diepzinnig, maar dat geef je zonder problemen toe: misschien heb je het laatste boek van Ratzinger gemist, maar de bestsellers van het jaar heb je altijd allemaal gelezen en dan hebben we het nog niet eens over de films.

Je kunt zien dat je weet hoe je in de wereld moet staan: je

bent naar de juiste scholen gegaan, je hebt gereisd, je gaat uit en gaat om met menselijke wezens die ouder zijn dan acht jaar, je weet een verjaardagsspeech af te steken voor een publiek van dertig totaal verschillende mensen zonder de controle over jezelf te verliezen (ik smeed je dat niet aan mij te vragen; ik kan je wellicht dertig gesigioneerde brieven schrijven, geen probleem, maar speeches, oh nee!).

Als we samen iemand tegenkomen die 'belangrijk' is, laat jij het beste van jezelf zien, ik het slechtste. Of om precies te zijn: ik houd meestal mijn mond en het is niet gezegd dat dat de slechtste keuze is. Maar als je eens wist welke briljante opmerkingen thuis bij me opkomen, twee of drie dagen later...

Jij weet je ongedwongen uit elke impasse te redden, zowel op privé als op professioneel gebied; als het aan mij lag zou ik je direct naar elke plek voor welk evenement dan ook sturen, want je weet altijd wel iets te zeggen, terwijl ik, als iemand me zegt dat hij me op tv heeft gezien, altijd bang ben dat hij dat zegt om er op te wijzen dat ik spinazie tussen mijn tanden had zitten.

Je weet de waarheid te zeggen zonder (bijna) ooit beledigend te zijn, je kunt luchtig om jezelf lachen en om anderen. Je bent zelfs in staat om met stijl te vallen, zoals vorig jaar in de bergen, terwijl ik nooit een sport zou uitoefenen die meer van me vraagt dan het zetten van de ene voet voor de andere. Behalve het hardlopen, blijft er dan volgens mij alleen het langlaufen over: ik ben meer van het stompzinnig afbeulen en voor minder dan veertig kilometer kom ik mijn bed niet uit.

Jij bent begiftigd met de meest relaxte houding die maar mogelijk is ten opzichte van het bestaan; je bent van binnen Jamaicaans: *Take the best of it*, zeg je meestal met Angelsaksisch pragmatisme. Niet zoals ik die als een kip zonder kop aan missies begin die bijna altijd onmogelijk blijken en zeker zullen stranden.

Je bent niet bezeten van het huwelijk - iets dat de gemiddelde man tegenwoordig afschrikt - want alleen diegenen die je echt goed kennen, weten dat je wellicht sinds kort begonnen bent die mogelijkheid niet uit te sluiten.

Dus vraag ik me af hoe het toch mogelijk is dat je met zo'n precisie een reeks van onsuccesvolle liefdes de revue hebt kunnen laten passeren?

Had je de intentie om een doctoraalscriptie te schrijven over de Italiaanse man of heeft iemand je geld aangeboden voor een bevolkingsonderzoek?

Je hebt enkele van de ergste exemplaren op de markt binnen weten te halen, vanuit je luie stoel en zonder bijkomende kosten.

Als ik alleen op mijn geheugen afga, herinner ik me als eerste die notaris met zijn Porsche: zowat een karikatuur met zijn lange haar in een staart en een lok losjes naast zijn bruinverbrande gezicht, gekleed alsof hij altijd paraat was om voor de modebijlage van de krant gefotografeerd te worden. Elke keer als ik jullie tegenkwam, zag ik van die enorme neon uithangborden boven je hoofd verschijnen met daarop een prachtige toekomst als bedrogen vrouw in het verschiet. Maar ongetwijfeld zou je uit hebben kunnen huilen op een designerbank met dertig zitplaatsen - in een modieuze kleur

rood - en je zou je kamillethee hebben kunnen drinken uit een prachtig *Wedgewood*-kopje.

Vervolgens ben je met een *salto mortale* doorgegaan naar het type gekwelde intellectueel, een prachtig liefdesverhaal dat je echter gebroken heeft achtergelaten, maar je bent tenminste ontsnapt aan het risico je hele leven huilend door te brengen op smoezelige meubels terwijl hij je alleen liet om verliefd te worden op elk ultra-technologische gadget dat begint met de letter 'i'. Volgens mij is het dan nog beter om bedrogen te worden met een blondine, want die kun je tenminste bij haar thuis opwachten.

Zelfs de gescheiden man heeft niet ontbroken: heel, heel erg fascinerend, maar met drie puberende kinderen die je heel graag de ogen zouden hebben uitgestoken. Briljant, grappig, maar ook volgens een vast ritme afwezig: om de week het weekend, de standaard feesten, de zomervakantie en alle belangrijke familiedagen, waarvan jij nooit deel zou kunnen uitmaken. En de schaduw van de eerste vrouw die altijd over je heen hangt. Natuurlijk kon jij je voorstellen dat hij met jou de dingen rustiger wilde aanpakken, niets overhaasts. In werkelijkheid had hij geen zin om weer verstrikt te raken in een gezinssituatie waar hij zich net ternauwernood aan had ontworsteld.

En nu ik er aan denk: er was ook nog dat verschrikkelijke figuur dat zo aan zijn moeder hing. Daar wil ik niet teveel tegen tekeer gaan, want ik ben zelf een bezitterige en jaloerse moeder en ik ben bang dat ik een onmogelijke schoonmoeder word. Maar ik hoop dat de Agatha die dan aan de beurt is mij tot de orde zal komen roepen, terwijl ik thuis

truitjes brei en kleinkinderen vertroetel met net genoeg beltegoed voor slechts een wekelijks telefoontje. Jouw probleem is het probleem dat velen van ons, van deze bevoorrechte generatie op de juiste plek in de wereld en in het juiste tijdperk, hebben.

We kijken met afschuw naar het idee dat we iets op zouden moeten geven. Dat is het probleem.

Wij denken hier tegenwoordig dat een reeks van mogelijkheden die vroeger ondenkbaar waren (en dat voor een groot deel van de wereld nog steeds zijn), inmiddels tot een recht verworden zijn.

We worden overstroomd door materiële luxe en wellicht is het beter dat ik geen verhaal ga afsteken over het bloedorstige en perverse gebruik van de globalisering, waardoor we ons werkelijk alles kunnen veroorloven, zij het van inferieure kwaliteit.

Een waanbeeld: een nagemaakt kledingstuk dat er vandaag is en volgende week misschien niet meer.

Terwijl jouw zijden avondjurk zelfs het samenwonen met mij en mijn wasmachine heeft overleefd, moet je je voorstellen. Natuurlijk, ik heb niet echt grote speciale gelegenheden waarbij iemand de snit ervan zou kunnen waarderen, maar geloof me, ik sla er echt een geweldig figuur in bij de ochtendmis, waar tussen mij en de jongste van de twaalf oudjes ongeveer vijfendertig jaar zit. Miss Mis.

Maar behalve het opgeven van de luxe goederen, waarbij het ineens noodzakelijk is geworden deze in elk model en elke kleur te krijgen, zijn het de mogelijke levens die we kunnen hebben, dat wat ons de meeste moeite lijkt te